

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om fælles minimumsstandarder for arbejdsløshedsforsikring — et konkret skridt i retning mod reel gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder

(initiativudtalelse)

(2020/C 97/05)

Ordfører: **Oliver RÖPKE**

Plenarforsamlingens beslutning	15.3.2018
Retsgrundlag	Forretningsordenens artikel 32, stk. 2 Initiativudtalelse
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab
Vedtaget i sektionen	15.11.2019
Vedtaget på plenarforsamlingen	11.12.2019
Plenarforsamling nr.	548
Resultat af afstemningen	141/65/14
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. På EU's sociale topmøde den 17. november 2017 i Göteborg blev den **europæiske søjle for sociale rettigheder** højtideligt proklameret. For at sætte skub i søjlen er der behov for konkrete skridt i retning af reel gennemførelse, både fra EU's og fra medlemsstaternes side.

1.2. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) henviser til **søjle 13. princip om arbejdsløshedsunderstøttelse**. Ifølge dette princip har arbejdsløse ret til passende aktiveringsstøtte fra de offentlige arbejdsformidlinger til at komme ud/tilbage på arbejdsmarkedet og **passende arbejdsløshedsunderstøttelse af en rimelig varighed** i overensstemmelse med deres bidrag og de nationale regler for støtteberettigelse. Understøttelsen må ikke afholde modtagerne fra hurtigt at komme i beskæftigelse igen.

1.3. Arbejdsløshedsforsikring er — trods de forskellige nationale udformninger — et centralt element i medlemsstaternes velfærdssystemer. EØSU tilslutter sig Kommissionens opfattelse om, at **forbedrede standarder for medlemsstaternes arbejdsløshedsforsikringsordninger** giver mulighed for **mere velfungerende arbejdsmarkeder**, og at medlemsstater med mere generøse arbejdsløshedsforsikringsordninger og flere midler til aktive arbejdsmarkedspolitikker og -foranstaltninger har større succes med at integrere arbejdsløse varigt på arbejdsmarkedet ⁽¹⁾. Samtidig fremhæver EØSU arbejdsløshedsforsikringens vigtige funktion som automatisk stabilisator.

1.4. Der er i øjeblikket stor forskel på medlemsstaternes arbejdsløshedsunderstøttelse. EØSU henleder opmærksomheden på den fælles beskæftigelsesrapport 2019, hvoraf det fremgår, at **arbejdsløshedsunderstøttelse af passende størrelse, af rimelig varighed**, og som er tilgængelig for alle arbejdstagere og ledsaget af effektive aktiveringsforanstaltninger, er **afgørende** for at støtte jobsøgende i omstillingsperioder på arbejdsmarkedet. ⁽²⁾

1.5. EØSU gentager sin opfordring til at indføre høje beskæftigelsesstandarder og høje sociale standarder ⁽³⁾ og anbefaler derfor, at der fastsættes **mål** for arbejdsløshedsunderstøttelse i medlemsstaterne. Der bør fastlægges mål for **nettokompensationsgrad, støtteperiode og andel af forsikrede**. EØSU anbefaler også mål for **efteruddannelse og aktivering**.

⁽¹⁾ Det europæiske semester — Temablad — Ydelser ved arbejdsløshed — 2017.

⁽²⁾ COM(2018) 761 final af 21.11.2018, EPSCO-Rådet ST 7619 2019 INIT af 15.3.2019.

⁽³⁾ EUT C 62 af 15.2.2019, s. 165.

1.6. Som et første skridt bør målene for arbejdsløshedsunderstøttelse fastlægges og overvåges i en **benchmarkproces** som led i **det europæiske semester**. EØSU gentager sin anbefaling om, at den europæiske søjle for sociale rettigheder også skal berøre den økonomiske styring i EU⁽⁴⁾. Efter EØSU's mening bør de **landespecifikke henstillinger til medlemsstaterne** i forbindelse med det europæiske semester indeholde konkrete mål vedrørende arbejdsløshedsunderstøttelsens **nettokompensationsgrad, støtteperiode og andel af forsikrede** samt **efteruddannelse og aktivering**. De landespecifikke henstillinger udarbejdes af Kommissionen, Rådet træffer afgørelse om dem, og de godkendes af Det Europæiske Råd.

1.7. **Grundlaget** for de landespecifikke henstillinger bør være de integrerede retningslinjer⁽⁵⁾. I henhold til **retningslinje 7 i retningslinjerne for beskæftigelsespolitikker 2018**⁽⁶⁾, som fortsat er gældende for 2019⁽⁷⁾, bør medlemsstaterne give de arbejdsløse **passende arbejdsløshedsunderstøttelse af rimelig varighed** i overensstemmelse med deres bidrag og de nationale regler for støtteberettigelse. Understøttelsen må dog ikke ødelægge incitamentet til hurtigt at komme i beskæftigelse igen.

1.8. Den europæiske søjle for sociale rettigheder ledsages af en social resultattavle, som overvåger søjlens gennemførelse samt følger tendenser og fremskridt i medlemsstaterne og lader disse indgå i det europæiske semester. EØSU anbefaler, at man i fremtiden også overvåger arbejdsløshedsunderstøttelse under den sociale resultattavle. Udvalget anbefaler desuden en **benchmarkproces for arbejdsløshedsunderstøttelse** som et **supplement til den sociale resultattavle**. EØSU udtrykker derfor stor tilfredshed med Kommissionens aktuelle bestræbelser på at indføre en benchmarkproces for arbejdsløshedsunderstøttelse, og disse bestræbelser bør styrkes og knyttes til en permanent overvågningsproces.

1.9. **Formålet** med den foreslåede benchmarkproces for arbejdsløshedsunderstøttelse er at opnå **social konvergens i opadgående retning i medlemsstaterne og mere velfungerende arbejdsmarkeder**. Benchmarkprocessen skal baseres på en analyse af den aktuelle situation uden udeladelser og forskønnelser. Benchmarkprocessen må ikke være begrænset til overvågning og evaluering. Medlemsstaterne skal lære af hinanden ved at analysere det bedste benchmark (**benchlearning**) og gennemføre forbedringer (**benchaction**).

1.10. Benchmarkprocessen for arbejdsløshedsunderstøttelse bør styres af Kommissionen. Fastsættelsen af benchmarks bør ske med konstant og øget **inddragelse af arbejdsmarkedets parter**.

1.11. **Sociale mål** skal med tiden føre til social konvergens. Borgerne skal opleve, at principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder ikke blot er ord på papir, men bliver omsat til konkret virkelighed og skridt for skridt forbedrer deres levevilkår.

1.12. EØSU anbefaler, at benchmarkprocessens resultater overvåges nøje og evalueres. Hvis der ikke sker tilstrækkelige fremskridt i retning af de ønskede virkninger, bør der indføres et juridisk bindende instrument for at støtte og supplere medlemsstaternes bestræbelser på at modernisere arbejdsløshedsforsikringsordningerne. Ud over **Rådets henstilling** som rettesnor for medlemsstaterne anbefaler EØSU, at der i **overensstemmelse med EUF-traktatens artikel 153** indføres et **direktiv om retligt bindende minimumsstandarder** for arbejdsløshedsforsikringsordninger i medlemsstaterne. Direktivet bør indeholde krav om EU-dækkende minimumsstandarder for **nettokompensationsgrad, støtteperiode og andel af forsikrede** i forbindelse med arbejdsløshedsunderstøttelse. EØSU går også ind for EU-dækkende minimumsstandarder for **efteruddannelse og aktivering** i forbindelse med arbejdsløshedsforsikring.

1.13. Juridisk bindende minimumsstandarder bør finde gradvis anvendelse. Der bør fastsættes en rimelig frist, der gør det muligt for alle medlemsstater at overholde de fælles standarder.

1.14. I den forbindelse og som understreget i artikel 153 i EUF-traktaten må medlemsstaternes **beføjelser til at fastlægge de grundlæggende principper i deres sociale sikringsordninger** og den økonomiske balance i disse ordninger ikke i væsentligt omfang forringes. Dette princip bør respekteres uanset formen og indholdet af medlemsstatens ordning. Medlemsstaterne må ikke afholdes fra at udøve deres traktatfæstede ret til at opretholde eller indføre mere

(4) EUT C 81 af 2.3.2018, s. 145.

(5) EUT L 224 af 5.9.2018, s. 4.

(6) EUT L 224 af 5.9.2018, s. 4.

(7) EUT L 185 af 11.7.2019, s. 44.

vidtgående (strengere) beskyttelsesforanstaltninger. I den forbindelse skal der særligt tages hensyn til forskelle i de nationale forsikringsordningers opbygning, inddragelse af arbejdsmarkedets parter samt finansiering.

2. Udgangssituation og baggrund for udtalelsen

2.1. Efter de smertefulde erfaringer fra den økonomiske og finansielle krise fra 2008 og den efterfølgende ustabilitet er økonomien nu atter i vækst og arbejdsløshedstallene faldende. Den **aktuelle fremgang på arbejdsmarkedene** er imidlertid ikke lige stor i alle medlemsstater, regioner og befolkningsgrupper. EØSU henviser i denne forbindelse til den fælles beskæftigelsesrapport 2019 ⁽⁸⁾.

2.2. EØSU er enig med Rådet i, at medlemsstaterne og EU bør tage fat på de sociale konsekvenser af den økonomiske og finansielle krise og bestræbe sig på at **udarbejde et inklusivt samfund**. Der bør tages fat på uligheder og forskelsbehandling. Der bør sikres adgang og lige muligheder for alle, og fattigdom og social udstødelse bør udryddes, navnlig ved at sikre **velfungerende arbejdsmarkeder og sociale beskyttelsessystemer** ⁽⁹⁾.

2.3. EU har inden for rammerne af **Europa 2020-strategien** sat sig som mål at **nedbringe** antallet af personer, som lever i eller risikerer **fattigdom og social udstødelse**, med 20 mio. inden 2020. Dette mål er **langt fra nået**. Ganske vist er der siden 2012 (hvor næsten 25 % af EU's samlede befolkning risikerede fattigdom og social udstødelse) sket løbende forbedringer, men Europa står fortsat over for enorme udfordringer. I 2018 var næsten 22 % af EU's befolkning truet af fattigdom eller social udstødelse ⁽¹⁰⁾.

2.4. **Arbejdsløhedsforsikring** er et centralt element i alle medlemsstaters sociale systemer. Den giver et sikkerhedsnet for arbejdstagerne, hvis de mister deres arbejde, og **beskytter mod fattigdom**. Samtidig fungerer arbejdsløhedsunderstøttelse som **automatisk stabilisator**, fordi indkomsterne og dermed forbruget ikke falder så meget ved en generel stigning i arbejdsløsheden. Effektiv og tilstrækkelig arbejdsløhedsunderstøttelse giver desuden arbejdstagerne mulighed for at finde job, der svarer til deres forventninger og kvalifikationer, eller for at omskole sig som en del af en aktiv arbejdsmarkedspolitik.

2.5. I nogle medlemsstater er den sociale beskyttelse blevet forringet i de seneste år som følge af krisepolitikken. Mange mennesker oplever i stigende grad, at deres sociale interesser og krav ikke er sikret i EU. Med brexit går den europæiske integrationsproces for første gang i den modsatte retning. Disse udviklingstendenser skal opfattes som et advarselssignal. For at ruste EU til fremtiden og genvinde borgernes tillid er der efter EØSU's opfattelse behov for at **styrke EU's sociale dimension og samtidig tage fat på aktuelle udfordringer som klimaændringerne og digitalisering**. Det kræver **en engageret indsats på alle niveauer**, herunder fra medlemsstater, arbejdsmarkedets parter og civilsamfundsaktører, på baggrund af en stabil, bæredygtig og inklusiv økonomi ⁽¹¹⁾.

2.6. På EU's sociale topmøde den 17. november 2017 i Göteborg proklamerede Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen højtideligt den **europæiske søjle for sociale rettigheder**. For at sætte skub i denne er der behov for konkrete skridt i retning af reel gennemførelse, både fra EU's og medlemsstaternes side. Den nyvalgte formand for Kommissionen, Ursula von der Leyen, bebuder i Kommissionens politiske retningslinjer for 2019-2024 en handlingsplan for fuld gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. EØSU ønsker med et forslag om mål for medlemsstaternes arbejdsløhedsunderstøttelse at yde et bidrag til gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

2.7. EØSU henviser til det **13. princip i den europæiske søjle for sociale rettigheder (arbejdsløhedsunderstøttelse)**. Ifølge dette princip har arbejdsløse ret til passende støtte fra de offentlige arbejdsformidlinger for (igen) at komme ud på arbejdsmarkedet og til **passende arbejdsløhedsunderstøttelse af en rimelig varighed** i overensstemmelse med deres bidrag og de nationale regler for støtteberettigelse. Understøttelsen må ikke ødelægge incitamentet til hurtigt at komme i beskæftigelse igen.

⁽⁸⁾ COM(2018) 761 final af 21.11.2018, EPSCO-Rådet ST 7619 2019 INIT af 15.3.2019.

⁽⁹⁾ EUT L 224 af 5.9.2018, s. 4.

⁽¹⁰⁾ Eurostat, 16.10.2019.

⁽¹¹⁾ EUT C 262 af 25.7.2018, s. 1.

2.8. I den forbindelse henviser EØSU også til det 17. princip i den europæiske søjle for sociale rettigheder om, at **personer med handicap** har ret til indkomststøtte, der sikrer et værdigt liv, samt tjenesteydelser, som sætter dem i stand til at deltage på arbejdsmarkedet og i samfundslivet. I forbindelse med arbejdsløshedsforsikringens støtteperiode bør der tages hensyn til, at det for mennesker med handicap er betydeligt vanskeligere og mere tidskrævende at finde et nyt job eller gennemføre en omskoling.

2.9. Arbejdsløshedsforsikring er et centralt element i alle medlemsstaters sociale systemer. De nationale bestemmelser for arbejdsløshedsforsikringsordningerne er meget forskellige, både hvad angår retten til understøttelse samt størrelsen, varigheden og beregningsmetoderne. EØSU opfordrer til, at der fastlægges **mål for arbejdsløshedsunderstøttelse** som led i det europæiske semester. Derudover henviser udvalget til nødvendigheden af at sikre grundlæggende sociale ydelser baseret på fælles EU-regler⁽¹²⁾. Det anbefaler en løbende **evaluering af benchmarkprocessen**. Med en **henstilling fra Rådet** kan der i medlemsstaterne sættes gang i og tilskyndes til debatter og reformer vedrørende indførelse af fælles minimumsstandarder, og der gives mulighed for samarbejde mellem medlemsstaterne på dette område.

2.10. Hvis der med tiden ikke gøres tilstrækkelige fremskridt i retning af de ønskede virkninger, anbefaler EØSU, at der indføres et **direktiv i overensstemmelse med EUF-traktatens artikel 153 om retligt bindende minimumsstandarder** for arbejdsløshedsforsikringsordninger i medlemsstaterne. Direktivet bør indeholde krav om EU-dækkende minimumsstandarder for **nettokompensationsgrad, støtteperiode og andel af forsikrede** i forbindelse med arbejdsløshedsunderstøttelse. EØSU går også ind for EU-dækkende minimumsstandarder for **efteruddannelse og aktivering** i forbindelse med arbejdsløshedsforsikring. Minimumsforskrifter er ikke til hinder for, at medlemsstaterne fastsætter mere ambitiøse standarder (se punkt 16 i præambelen til den europæiske søjle for sociale rettigheder). Allerede eksisterende standarder i medlemsstaterne bør ikke sænkes. EØSU anbefaler, at der fastsættes minimumsforskrifter for medlemsstaternes arbejdsløshedsforsikringsordninger sammenholdt med en korrekt anvendelse af en **bestemmelse om, at ordningerne ikke må forringes** (forbud mod et tilbageskridt som følge af indførelsen af minimumsstandarder). På denne måde tages der hensyn til EU's målsætning om at forbedre leve- og arbejdsvilkårene mellem medlemsstaterne med konvergens i opadgående retning (EUF-traktatens artikel 151).

2.11. I forbindelse med støtte til arbejdsløse skal der sondres mellem sociale sikringsydelser (forsikringsydelser) og socialhjælp. Forsikringsydelser er som regel baseret på bidrag og forudsætter en bestemt beskæftigelsesperiode. Socialhjælp er en bidragsuafhængig, skattefinansieret social bistand, som støtter mennesker, der ikke ved egen kraft kan tjene til livets ophold, og som er underlagt en behovsprøve. **I denne initiativudtalelse behandler EØSU sociale sikringsydelser.**

2.12. I forbindelse med debatten om en uddybning af Den Økonomiske og Monetære Union foreslår Kommissionen, at der indføres en **stabiliseringsfunktion for euroområdet** (med deltagelsesmulighed for medlemsstater uden for euroområdet), som skal gøre det muligt at reagere bedre på asymmetriske chok i fremtiden. Som en mulig stabiliseringsfunktion nævner Kommissionen oprettelse af en **europæisk arbejdsløshedsforsikringsordning** som »genforsikringsfond« for de nationale arbejdsløshedsforsikringsordninger⁽¹³⁾. Dette skattepolitiske forslag, som i øjeblikket diskuteres ivrigt, **skal adskilles klart fra den foreliggende initiativudtalelse**, som udgør et socialpolitisk forslag om at styrke EU's sociale dimension.

2.13. EØSU har for nylig talt for at undersøge **muligheden for EU-dækkende minimumsstandarder i de nationale arbejdsløshedsordninger**, således at bl.a. alle arbejdssøgende får ret til støtte⁽¹⁴⁾. Dette står udvalget nu ved med den foreliggende udtalelse.

3. Generelle bemærkninger

3.1. I henhold til **retningslinje 7 i retningslinjerne for beskæftigelsespolitikker 2018**⁽¹⁵⁾, som fortsat står ved magt for 2019⁽¹⁶⁾, bør medlemsstaterne give **de arbejdsløse passende arbejdsløshedsunderstøttelse af en rimelig varighed** i overensstemmelse med deres bidrag og de nationale regler for støtteberettigelse. Med denne anbefaling tages der hensyn til den europæiske søjle for sociale rettigheder i retningslinjerne for beskæftigelsespolitikker.

⁽¹²⁾ EUT C 13 af 15.1.2016, s. 40.

⁽¹³⁾ COM(2017) 822 final af 6.12.2017.

⁽¹⁴⁾ EUT C 129 af 11.4.2018, s. 7.

⁽¹⁵⁾ EUT L 224 af 5.9.2018, s. 4.

⁽¹⁶⁾ EUT L 185 af 11.7.2019, s. 44.

3.2. **Nedbringelse** af antallet af mennesker, der lever i eller risikerer **fattigdom og social udstødelse**, er en af de fem målsætninger i **Europa 2020-strategien** samt et af de 17 mål i FN's **2030-dagsorden for bæredygtig udvikling**. Gennem den **sociale resultatattavle**, som blev indført i forbindelse med den europæiske søjle for sociale rettigheder, overvåges tendenser og fremskridt i medlemsstaterne også, hvad angår personer, som lever i eller risikerer fattigdom eller social udstødelse.

3.3. EØSU henviser til Kommissionens konstatering af, at **støtteperioden** for arbejdsløshedsunderstøttelse har direkte indvirkning på de arbejdsløses risiko for at havne i fattigdom. Medlemsstater med mere generøse arbejdsløshedsforsikringsordninger og højere udgifter til aktive arbejdsmarkedspolitikker og -foranstaltninger har større succes med at integrere arbejdsløse varigt på arbejdsmarkedet ⁽¹⁷⁾. Der er **store forskelle** mellem medlemsstaterne. Den maksimale støtteperiode strækker sig fra 90 dage i Ungarn til en støtteperiode uden tidsbegrænsning i Belgien ⁽¹⁸⁾.

3.4. Efter EØSU's opfattelse skal sociale sikringsydelser være udformet således, at der sikres en rimelig levestandard, når en risikobegivenhed som arbejdsløshed indtræffer. Arbejdsløshedsunderstøttelsens størrelse, dvs. **nettokompensationsgraden**, skal derfor være rimelig. Også i den forbindelse har der vist sig at være **væsentlige forskelle** inden for EU. Nettokompensationsgraden for en lavtlønnet arbejdstager med en kort arbejdshistorie (et år) varierer fra under 20 % af den tidligere (netto-)lønlønhed i Ungarn til ca. 90 % i Luxembourg ⁽¹⁹⁾.

3.5. Antallet af arbejdsløse, som modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, i forhold til det samlede antal arbejdsløse, kaldes **andelen af forsikrede**. Denne andel angives systematisk på baggrund af arbejdsløshed af en bestemt varighed (f.eks. andelen af arbejdsløse, som modtager støtte efter et års arbejdsløshed). Også her er der **stor forskel** mellem medlemsstaterne. I gennemsnit udgør andelen af korttidsledige (personer, som har været ledige i mindre end et år), der modtager arbejdsløshedsunderstøttelse, kun en tredjedel af de arbejdsløse. Tyskland har med ca. 63 % den højeste andel af forsikrede. Derimod er andelen af forsikrede i Malta, Kroatien, Polen, Rumænien og Bulgarien et godt stykke under 15 % ⁽²⁰⁾.

3.6. En lav andel af forsikrede i en medlemsstat kan skyldes forskellige ting, bl.a. **ungdomsarbejdsløshed**. Unge arbejdsløse, som ikke klarer at komme ind på arbejdsmarkedet, kan på grund af manglende afsluttede beskæftigelsesperioder ofte ikke optjene ret til understøttelse. Derfor modtager unge arbejdsløse i mange tilfælde ingen understøttelse.

3.7. EØSU fremhæver endnu en gang, at unges overgang fra (skole-)uddannelse til arbejdsmarked er af central betydning. De bør modtage optimal støtte for at sikre, at de så hurtigt som muligt integreres på arbejdsmarkedet.

3.8. Arbejdsløshedens varighed har også indvirkning på andelen af forsikrede. Andelen af forsikrede korttidsledige i EU udgør gennemsnitligt omkring en tredjedel, men dette tal er lavere i forbindelse med langtidsledighed, idet støtteperioden er tidsbegrænset i de fleste medlemsstater. EØSU anbefaler, at der fastlægges et mål for **andelen af forsikrede** på baggrund af **korttidsledige** (personer, som har været ledige i mindre end et år).

3.9. En anden årsag til en lav andel af forsikrede er **nye former for beskæftigelse såsom atypisk beskæftigelse og usikre ansættelsesforhold**, som gør det vanskeligt at optjene ret til understøttelse. Med henvisning til den politiske enighed i Rådet om en henstilling vedrørende arbejdstageres og selvstændiges adgang til social beskyttelse opfordrer EØSU til at finde en helhedsløsning med henblik på anerkendelse af retten til socialsikring for arbejdstagere under de nye beskæftigelsesformer ⁽²¹⁾.

3.10. I henhold til det **første princip i den europæiske søjle for sociale rettigheder** har alle ret til god og inkluderende uddannelse og **livslang læring** for at opnå og vedligeholde færdigheder, der sætter dem i stand til at deltage fuldt ud i samfundslivet og håndtere skift på arbejdsmarkedet. EØSU tilskynder derfor til **mål for efteruddannelse og aktivering** og gentager sit synspunkt om, at sikring af retten til livslang læring for alle bør være på EU's dagsorden ⁽²²⁾.

⁽¹⁷⁾ Det europæiske semester — Temablad — Ydelser ved arbejdsløshed — 2017.

⁽¹⁸⁾ COM(2018) 761 final af 21.11.2018, EPSCO-Rådet ST 7619 2019 INIT af 15.3.2019.

⁽¹⁹⁾ COM(2018) 761 final af 21.11.2018, EPSCO-Rådet ST 7619 2019 INIT af 15.3.2019.

⁽²⁰⁾ COM(2018) 761 final af 21.11.2018, EPSCO-Rådet ST 7619 2019 INIT af 15.3.2019.

⁽²¹⁾ EUT C 129 af 11.4.2018, s. 7.

⁽²²⁾ EUT C 237 af 6.7.2018, s. 8 og EØSU's udtalelser EUT C 14 af 15.1.2020, s. 1 og EUT C 14 af 15.1.2020, s. 46.

3.11. EØSU tilslutter sig Kommissionens opfattelse om, at forbedrede standarder for medlemsstaternes arbejdsløshedsforsikringsordninger kan **skabe mulighed for mere velfungerende arbejdsmarkeder**. Lave standarder betyder derimod ikke nødvendigvis lavere statslige udgifter, idet arbejdsløse, som ikke modtager understøttelse fra arbejdsløshedsforsikringen, i de fleste tilfælde modtager en anden form for statslig støtte (f.eks. bistandshjælp eller minimumsindkomst). I lighed med Kommissionens opfattelse kan det med rimelighed antages, at merudgifterne til forbedrede standarder inden for arbejdsløshedsforsikring — sammen med aktive arbejdsmarkedspolitikker — inden for relativ kort tid opvejes af øget beskæftigelse og de øgede skatteindtægter, der genereres herved, samt af hurtigere økonomisk vækst⁽²³⁾.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Der er i øjeblikket stor forskel på medlemsstaternes arbejdsløshedsunderstøttelse. EØSU henleder opmærksomheden på den fælles beskæftigelsesrapport 2019, hvoraf det fremgår, at **arbejdsløshedsunderstøttelse af passende størrelse, af rimelig varighed**, og som er tilgængelig for alle arbejdstagere og ledsaget af effektive aktiveringsforanstaltninger, er **afgørende** for at støtte jobsøgende i omstillingsperioder på arbejdsmarkedet⁽²⁴⁾.

4.2. EØSU anbefaler derfor, at der fastlægges **mål** for medlemsstaternes arbejdsløshedsunderstøttelse. Der bør fastlægges mål for **nettokompensationsgrad, støtteperiode og andel af forsikrede**. EØSU anbefaler også mål for **efteruddannelse og aktivering**.

4.3. EØSU glæder sig udtrykkeligt over Kommissionens bestræbelser på at gennemføre den europæiske søjle for sociale rettigheder, bl.a. i forbindelse med det europæiske semester, og fremme en benchmarkproces for understøttelse fra de nationale arbejdsløshedsforsikringsordninger (bl.a. gennem den fælles beskæftigelsesrapport). Benchmarking opfattes med rette som et vigtigt instrument til gennemførelse af den sociale søjle for sociale rettigheder. Disse bestræbelser bør intensiveres og knyttes til en permanent overvågningsproces. Benchmarkprocessen for arbejdsløshedsunderstøttelse skal forfølge **målet** om at bidrage til en **social konvergens i opadgående retning** i EU og **mere velfungerende arbejdsmarkeder**.

4.4. Efter EØSU's mening bør de **landespecifikke henstillinger** indeholde konkrete mål vedrørende **nettokompensationsgrad, støtteperiode og andel af forsikrede** samt for **efteruddannelse og aktivering**. I denne forbindelse støtter udvalget Kommissionens model med, at **mere generøs understøttelse bør gå hånd i hånd med en tilsvarende aktivering af de arbejdsløse**.

4.5. **Et vellykket indre marked** afhænger i vid udstrækning af både effektiviteten af arbejdsmarkederne og de sociale beskyttelsessystemer og de europæiske økonomiers evne til at tilpasse sig omvæltninger. Ud fra denne antagelse blev Europa 2020-strategien iværksat som en strategi, der skulle omstille EU til en intelligent, bæredygtig og inklusiv økonomi med henblik på at sikre høj beskæftigelse, produktivitet og social samhørighed⁽²⁵⁾. EØSU henviser til, at EU **ikke vil opfylde målet i Europa 2020-strategien** om at mindske antallet af personer, som lever i eller risikerer fattigdom og social udstødelse, med 20 mio.

4.6. Efter EØSU's mening bør det **efter valget til Europa-Parlamentet fra den 23. til den 26. maj 2019** være en vigtig opgave for den nye Kommission at foreslå foranstaltninger til mere velfungerende arbejdsmarkeder og social konvergens i opadgående retning i medlemsstaterne. Der er også behov for en ny strategi for Europas sociale dimension efter 2020.

4.7. Medlemsstaterne drøfter i øjeblikket **Europas sociale dimension efter 2020**. Dette rejser blandt andet spørgsmålet om, hvilke nøgleaspekter der bør karakterisere den fremtidige sociale dimension⁽²⁶⁾. Efter EØSU's opfattelse er **mere velfungerende arbejdsmarkeder og bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse** nøgleaspekter af Europas sociale dimension efter 2020. Mål om medlemsstaternes arbejdsløshedsunderstøttelse kan i den forbindelse udgøre et væsentligt bidrag.

4.8. Sociale mål skal med tiden føre til social konvergens. Borgerne skal opleve, at rettigheder og principper som dem, der er fastsat i den europæiske søjle for sociale rettigheder, ikke blot er ord på papir, men bliver omsat til konkret virkelighed og skridt for skridt forbedrer deres levevilkår.

⁽²³⁾ Det europæiske semester — Temablad — Ydelser ved arbejdsløshed — 2017.

⁽²⁴⁾ COM(2018) 761 final af 21.11.2018, EPSCO-Rådet ST 7619 2019 INIT af 15.3.2019.

⁽²⁵⁾ COM(2018) 761 final af 21.11.2018, EPSCO-Rådet ST 7619 2019 INIT af 15.3.2019.

⁽²⁶⁾ EPSCO-Rådet ST 6622 2019 INIT af 27.2.2019.

4.9. Såfremt målene i forbindelse med det europæiske semester ikke giver de ønskede virkninger, anbefaler EØSU med henblik på Europas sociale dimension efter 2020, at der indføres et **direktiv i henhold til EUF-traktatens artikel 153 om fastlæggelse af juridisk bindende minimumsstandarder** for medlemsstaternes arbejdsløshedsforsikringsordninger. Direktivet bør indeholde krav om EU-dækkende minimumsstandarder for **nettokompensationsgrad, støtteperiode og andel af forsikrede** i forbindelse med arbejdsløshedsunderstøttelse. EØSU går også ind for EU-dækkende minimumsstandarder for **efteruddannelse og aktivering** i forbindelse med arbejdsløshedsforsikring.

Bruxelles, den 11. december 2019.

Luca JAHIER
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

Følgende ændringsforslag blev forkastet under afstemningen, men opnåede mindst en fjerdedel af de afgivne stemmer (forretningsordenens art. 59, stk. 3):

1. Punkt 1.12

Ændres som følger:

EØSU anbefaler, at benchmarkprocessens resultater overvåges nøje og evalueres. Hvis der ikke sker tilstrækkelige fremskridt i retning af de ønskede virkninger, bør der ~~indføres et~~ overvejes en ~~juridisk bindende retlig ramme instrument~~ for at støtte og supplere medlemsstaternes bestræbelser på at modernisere arbejdsløshedsforsikringsordningerne. Ud over **Rådets henstilling** som rettesnor for medlemsstaterne anbefaler EØSU, at der ~~i overensstemmelse med EUF-traktatens artikel 153 indføres~~ overvejes en ~~bindende retlig ramme med et direktiv om retligt bindende minimumsstandarder~~ for arbejdsløshedsforsikringsordninger i medlemsstaterne. ~~Den retlige ramme~~ Direktivet bør indeholde krav om EU-dækkende minimumsstandarder for **nettokompensationsgrad, støtteperiode og andel af forsikrede** i forbindelse med arbejdsløshedsunderstøttelse. EØSU går også ind for EU-dækkende minimumsstandarder for **efteruddannelse og aktivering** i forbindelse med arbejdsløshedsforsikring.

Afstemningsresultat:

For: 64

Imod: 119

Hverken for eller imod: 19

2. Punkt 2.10

Hvis der med tiden og efter nøje overvågning og evaluering af resultaterne ikke gøres tilstrækkelige fremskridt i retning af de ønskede virkninger, anbefaler EØSU, at der ~~indføres overvejes et~~ en ~~bindende retlig ramme direktiv i overensstemmelse med EUF-traktatens artikel 153 om med retligt bindende minimumsstandarder~~ for arbejdsløshedsforsikringsordninger i medlemsstaterne. ~~Den retlige ramme~~ Direktivet bør indeholde krav om EU-dækkende minimumsstandarder for **nettokompensationsgrad, støtteperiode og andel af forsikrede** i forbindelse med arbejdsløshedsunderstøttelse. EØSU går også ind for EU-dækkende minimumsstandarder for **efteruddannelse og aktivering** i forbindelse med arbejdsløshedsforsikring. Minimumsforskrifter er ikke til hinder for, at medlemsstaterne fastsætter mere ambitiøse standarder (se punkt 16 i præambelen til den europæiske søjle for sociale rettigheder). Allerede eksisterende standarder i medlemsstaterne bør ikke sænkes. EØSU anbefaler, at der fastsættes minimumsforskrifter for medlemsstaternes arbejdsløshedsforsikringsordninger sammenholdt med en korrekt anvendelse af en **bestemmelse om, at ordningerne ikke må forringes** (forbud mod et tilbageskridt som følge af indførelsen af minimumsstandarder). På denne måde tages der hensyn til EU's målsætning om at forbedre leve- og arbejdsvilkårene mellem medlemsstaterne med konvergens i opadgående retning (EUF-traktatens artikel 151).

Afstemningsresultat:

For: 63

Imod: 122

Hverken for eller imod: 18

3. Punkt 4.9

Såfremt målene i forbindelse med det europæiske semester ikke giver de ønskede virkninger ~~efter nøje overvågning og evaluering~~, anbefaler EØSU med henblik på Europas sociale dimension efter 2020, at der ~~overvejes indføres et~~ en ~~direktiv i henhold til EUF-traktatens artikel 153~~ bindende retlig ramme med minimumsstandarder for medlemsstaternes arbejdsløshedsforsikringsordninger. ~~Den retlige ramme~~ Direktivet bør indeholde krav om EU-dækkende minimumsstandarder for **nettokompensationsgrad, støtteperiode og andel af forsikrede** i forbindelse med arbejdsløshedsunderstøttelse. EØSU går også ind for EU-dækkende minimumsstandarder for **efteruddannelse og aktivering** i forbindelse med arbejdsløshedsforsikring.

Afstemmingsresultat:

For: 63

Imod: 122

Hverken for eller imod: 21.
